

Előfizetési árak:
egész évre 4 forint, félszorra 2 forint,
negyedévre 1 forint.
Egyes szám ára 8 krajczár.
Hirdetések mezeikelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden osztó-
törtétkön.**
Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
Hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
Hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési penzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

A vizsgák előtt.

Elérkezett ismét az idő, a mikor az iskolába járó apró és fiatal nemzedék bizonyosságot fog szolgáltatni szorgalmáról és előmeneteléről.

A szülők is, ha egész évben nem érdeklődtek az iskola iránt, most legalább arra gondolnak, vajjon gyermekük milyen bizonyítványt fog haza hozni. Ha a gyermek jó bizonyítványt hoz haza, akkor örömmel mondja: milyen okos gyermekem van; ha rosszat hoz haza, akkor szidja a tanítót vagy tanárt, hogy nem jól tanított.

Azt azonban sohasem mérlegeli, hogy a gyermek tehetségéhez mérten, milyen előmenetelt tanúsított, vajjon az a gyermek nagyobb szorgalom mellett nem hozott-e volna haza jobb bizonyítványt, arra se gondol, hogy a rossz bizonyítványnak nem a tanító, tanár, hanem a gyermek szellemi képessége volt az okozója, esetleg gyakori mulasztása.

Szóval a szülő, ha a gyermek jó bizonyítvánnyal kopogtat be otthon, dicséri a gyermek szellemét, ha rossz bizonyítvánnyal jó haza, a legtöbb esetben szidja a tanítót. Ez pedig mind azért van, mert egész évben nem érdeklődött gyermekének előmeneteléről.

Ha a szülő időnkint felkeresné az iskolát, tudakozódnék a tanítónál gyermekének előmeneteléről, bizonyára tudatában volna annak, hogy miért nem kapott gyermeke jobb bizonyítványt, vagy megtudta volna azt, hogy

milyen figyelmet kellett volna gyermeke otthon tanulására fordítania, akkor pedig ritka esetben okozná a tanítót, ki legjobban szeretné, ha minden növendéke „kitünő” volna.

Igen, vannak rá esetek, a mikor az iskola az oka annak, hogy a gyermekek nem teszik a kellő előmenetelt. De ez csak ott lehet, a hol az osztályok túl vannak zsúfolva, vagy ott a hol, mint az elemi iskoláknál, szükségből történik a helytelen fél napi, vagyis váltakozó rendszer divik. Mert egy tanító egyszerre 70-80 gyermeket nem képes tanítani, a fél napi tanításnál pedig kevés a tanítási idő.

Ha tehát, azt akarjuk, hogy a tanítás és a gyermekek előmenetelére kielégítő és hasznos legyen, akkor első sorban a szülők érdeklődjenek az iskola iránt, másodsor pedig az iskolafenntartók állítsanak fel kellő számú osztályokat, hogy a tanítás sikeres lehessen.

Ezen a dolgokon ugyan most a vizsgák előtt nem lehet segíteni, meg aztán későn is volna, hanem a szülők legalább most a közelgő vizsgák alkalmával érdeklődjenek az iskola és gyermekeiknek előmeneteléről. Menjenek el a vizsgára és legyenek szemtanúi, illetve fültanúi gyermekeik feleleteinek.

Mi is figyelemmel fogjuk kísérni a vizsgák menetét, információkat fogunk szerezni a gyermekek előmeneteléről és annak idején tárgyilagos igazsággal

fogunk referálni a nagy közönségnek tapasztalatainkról. Nem fogunk elzárkózni az igazságos kritika alól és nem fogjuk elmulasztani rámutatni az esetleges hibákra sem.

Minden esetre az iskolák vezetői nagyon helyesen cselekednének, ha most a vizsgák után szintén beszámolnának a nagy közönségnek az iskolák állapotáról, a tanulók előmeneteléről és a lapokkal közölnék az iskolákra vonatkozó statisztikai kimutatásokat. Hisz a szülőknél csak úgy lehet az iskola iránti érdeklődést felkelteni, ha az iskolák vezetői időnkint életjelt adnak az iskola működéséről, de különösen a tanév végén beszámolnak az iskolák évi működéséről.

Lapunk hasábjai mindig nyitva állnak a tanügynek, tessék csak hozzánk közeledni és ha a tanügyi intézők a sajtót méltányolni fogják, akkor ügyük bizonyára gyorsabban fog előre haladni.

A főváros környékén működő állami tanítók helyzete.

Ha nem volnánk szemtanúi annak a nyomornak, melyet itt a főváros környékén a nagy drágaság miatt szenvedünk, akkor azt hinnék, hogy a főváros környékén működő tanítók kerelme, melyet anyagi helyzetük javítása érdekében, a létért való küzdelem hatása alatt intéztek a vallás- és közoktatási miniszterhez, egy álom, — egy kapzsi törekvés, melylyel a többi állami tanítók főbe akarnak helyezkedni.

Hanem mi érezzük a nehéz megélhetési viszonyok teljes súlyát és ezért csak méltá-

A „KÖZÉRDEK” TÁRGYÁJA.

Az élet ösztöne.

Régen volt. Tatárjáráskor.

Alacsony nász a Tisza partján. Vadászok is, halászkunyhó is, mert lakója vizen halász, szárazon vadász. A meddig csak szemé lát, odáig ő az ur. Mögötte a vegtelen vadon. Ő nádas, azontúl ős bozót, erdő, sok órajárásnyira. Nem hat azon keresztül senki, semmi. Előtte meg a kiáradt folyó. Nincs azon hid, dereglye. Az utolsó sájkát maga a halász merítette el, hogy portyázó kezére ne jusson. Most nem jöhet, nem mehet át senki.

Esténként kiül a kunyhó elé. Mellé szép ifjú hitvese, ölebe a feleska. Egy öleles hár-muk élete. Azt nezik: pirul-e megint valahol a sötét ég, messze-messze? A hol pirul, arra jár a tatár.

— No félj, gyöngyöm, ide nem jön. Szeles árok most ez a mi Tiszánk. Vastag fal az a mi erdők.

— De hátha mégis...

A míg én élek, bennetek baj nem ér. Különben a Csillag lovam elvisz a hátán mindhármunkat. Még azt a nagy arany üstöt is, a mit a Tiszából halásztam ki. Nincs, a ki a Csillagot utólerje.

— — — Egy este a Tiszán innen pirult az ég. Ilyen tüzesen nem látták még soha. Valami kormos köd mászkált egész nap szanaszét a síkságon. Ráhasalt a védő vadonna, majd elkezdett nagy gomolyokban hőmpölyögni a Tisza felé. Csak a gyermek aludt,

szinte tudokolva a füstös párából. Anyja szorongva nézte a látóhatárt, apja elment tüzet nezni.

Mikor visszajött halászápadt volt. Torkán elakadt a szó is.

— Az erdő ég. A tüzet erőfelé hajtja a szél. Fölfelé, lefelé, sok mérföldnyire láng, parázs az egész bozót. Fogd hamar a gyereket, lelkem, meg az arany üstöt; megyek a Csillagot nyergelni!

A ló horkolva szívta magába a halál levegőt.

— Csak ide föl mögém, edes lelkem! Kapaszkodjál belem, kulesój körül, így ni! A gyereket majd én fogom. Az arany üstöt ide akaszd a nyereg kapujára. No most, Isten segíts!

Pedig jól tudta, hogy hiába minden. Ki számította, hogy egy órába se telik tán, míg a Tisza partjára ér a tűz. A parton meg, akár föl, akár alá, órák hosszant vágthat végig, a míg kiér az égő erdő vonalából.

— Hej, ha most tulsó partja volna a Tiszának!

De a Csillag ló csak vágat előre, part mentében. Nagyokat prüszenet olykor, előre lábai közé kapva fejet, a forró levegőtől. Hátán a menekvő család is el-elburkolózik a közelgő pokol elől.

A lovas göresösen szoritja, sarkalja lovát. Pedig tudja, hogy mind hiába.

Mi az? Mintha hirtelen egyet roppant volna! És abban a pillanatban éles recsegés csörtet végig azon az egész horszu vonalon. Mögöttük, előttük folytonos ropogás, szá-zszavu, ezerhangu. A tűzvonál elérte a nádasat.

Annak a széle lobbant föl egyszerre, milliónyi tüzes szikrát szórva égnek, a hideg esillagok közé.

— Evvel is könnyebbek leszünk, — mor-dul meg a remegő lovas. S leoldja a nyereg-ről azt a nehéz arany üstöt. A drága kincs lova gurul, a víz fele.

És újra sarkantyúra kapja lovát. Buzdítja, szidja, üti. Mintha nem rohanna az ügyis, akár a szélvész. Mi haszna? A nádas ég. A tűz kiugratja belőle, a mi csak eleven van benne: ordas, nyul, szarvasúró, perzselt szárnyu vizimadár. Az mind a lóval együtt tör most előre, ki mint győzi.

De a forróság nő. Vele az irtózat, emberben, állatban. A tüztől csak úgy zeng-zsong a rengeleg nádas. Az egész természet itt a haláltól. A vér forr, az agyvelő olvad.

— Sokan vagyunk härman, — dörmög a lovas. Feje kábul, szeme vérben forog. Vajjon tudja-e meg: mit gondol? Azt gondolja, hogy: ha ő most egyszerre lecsuszszantja magát a lóról, a Csillag annyival is gyorsabban futhat. És lefejtve melléről azt az ölelő két kezét, egyet lödiit azon a felig alélt alakon.

Önmagát akarta fölládozni: mi lökte felre a kezét, hogy mást áldozott fel önmagáért? Pedig akkor is tudta, most is tudja, hogy hiába.

Már most csak kettős a ló terhe. Szakad róla a tajak, de a lovas csak sarkantyuzza, csak korbácsolja. Mintha nem tudná, hogy hiába az is.

Ember, ló, fuldokolva botorkál a sűrű füstben. Nagyokat botlik a Csillag, de azért csak előre, paraszakadtig!

nyolni tudjuk a főváros környéken működő tanítók azon szöveget: — kenyereket.

Igen kenyereket kérnek, mert a megélhetési viszonyok itt olyan merveket öltöttek, hogy azok, a kikre gyermekeink nevelése van bízva, a mostani körülmények között nélkülözni kénytelenek.

Igen, a helyzet nemcsak szánandó, de határozottan ketszbeesítő, szegénytelen, a miért mindnyájunknak pirulni kell.

Mert ha a főváros környéken működő tanítótestület nem volna intelligens, a szociálistizmus elvére fektetne jövőjének sorsát, de ezek mint képzett, határozottan előkelő pedagógusok csak kérnek, könyörögnek.

Nem átalják felemelni keresüket a miniszterhez, ha mindjárt visszautasítják is ismételve, de ők a törvényes, igaz uton haladnak — akkor pedig kérelmüket nem lehet ridegen elutasítani.

Kell hogy megnyíljon a szív, kell hogy kerelmünk meghallgatásra találjon.

A vízbe fullt ember is a szalmaszálhoz kapaszkodik, ők is levetik a szegyenpirt, kérnek, könyörögnek, mert a nyomor, a vegromlás örvénye nagy hatalom és befolyásolja, legyőzi az önértelmezt.

Tudjuk jól, mily fájdalom, mily lelki szenvedés lehet az, ha valaki a munka méltányos bérért követelni kénytelen, de a szükség nagyobb ur, az legyőzi a szenvedést, mert a hata mögött sirankozó gyermekek állnak, egy tiszt család, mely jobb sorsra érdemes.

Legyünk igazságosak. Azt mondják: meghalt Mátyás király oda az igazság.

De igenis van igazság. Van a magyar tanítóagnak egy vezére, egy gondos atyja, a nemzetnek egy közoktatásügyi minisztere, a ki a méltányosság mintaképe. Hozza fordultak a tanítók és mi — a kik ismerjük az ő szánalmas helyzetüket — szintén az igazságszeretethez emeljük esdő szavunkat: hallgassa meg a mi derek tanítóinknak könyörgő szavát és ha a humanizmusnak csak legesélyesebb jeleit akarja adni, akkor javítsa a főváros környéken működő tanítók valóban sajnálatos helyzetét.

Az ő keresük jogos, a szükség legvégsőbb határa készíti őket arra, hogy mint könyörögők lépjenek miniszterük elé.

És a miniszter e jogos kerést nem utasíthatja vissza, teljesítenie kell keresüket.

És mi szentül meg vagyunk győződve, hogy a miniszter ur meg is fogja hallgatni a tanítókat s eszelekedni fog értük.

Áldja meg az Isten érte!

Endre János.

— Hátha ...

Micsoda bős gondolat volt ez? ... Nem, nem! Soha! Én drága magzatom!

Mily hőség! Ez a pokol leheltette! Hát nincsen menekülés ebből a tüzes kemenczéből? Nincsen! Hisz előre tudta, hogy nincsen.

— De hátha ...

Már megitt ez az irtózatot gondolat! Ketten vagyunk. Hátha csak egyen volnánk? Egy lónak egy ember! Igenes, egy lónak egy ember! Ketten egy lovon, ki látott ilyet? Ha csak egyet vinne a Csillag ...

— És csakugyan, most már csak egyet visz.

— Egyen vagyunk, — hörgi a lovas. A nyelve is felre jár, többesen dadog az egyes dologról, mintha ámitani akarna valakit. Pedig hiába az is. Hát ha meg a lelket is elvetné, el tudna tán menekülni erről a lobogó máglyáról?

Nincs is már gondolata. Csak valami határozatlan érzés, valami sötét sejtelem kovályog agyában, egyre sugva-bugva: »Hiába, hiába.«

A ló elbukik alatta, nem tudja fölverni. Ekkor maga kezd futni, gyalog eszeveszetten. Mintha a saját ele után futna és utól akarna érni, minden áron ... az elele árán.

Már nem tud magáról semmit. Csak azt érzi, hogy még egy perc, és vége van. Ekkor neki megy a Tiszának. Életét nem mentheti meg, megment hát belőle egy lelekzetre való; annyit, hogy az egyik halálból a másikba szökhessek ...

Ilyen vak hatalom az élet ösztöne.

Hevesi Lajos.

ORSZÁGOS ÜGYEK.

A nemzeti lobogó kitézése.

A belügyminiszter körrendelete.

valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

Az 1848. évi XXI. törvények 2. §-ában foglalt s a középületek és közintézeteknek nyilvános ünnepek alkalmával a czimeres nemzeti lobogóval leendő földszítésről szóló rendelkezés akadálytalan végrehajtása, illetőleg az idezett törvényi rendelkezés végrehajtása tárgyában 1895. évi október hó 11-én 88.155. szám alatt kiadott itteni körrendelet foganatosítása közben felmerülhető nehezsegek és tevedések elhárítása érdekében szüksegesnek mutatkozik mindazon középületeknek tüzetes megjelölése, melyek a szóban forgó alkalmakkor a jelzett módon díszítendők.

Ennélfogva annak előrebocsátása mellett, hogy »középületek«-nek tekintendők az állam, törvényhatóság vagy közseg tulajdonát képező és közigazgatási, illetve bírósági, közoktatási, közművelődési, illetve közjótékonyági vagy közgazdasági czelokra szolgáló épületek,

valamint a más közjogi és magánjogi alanyok tulajdonát képező azon épületek is, melyeket a fentebb felsorolt közczelok szolgálataiban álló intézetek a maguk egészében elfoglalnak, feltéve, hogy ezen intézetek közhatósági, jogilag körvonalozott felügyelet alatt állanak:

hogy továbbá »nyilvános ünnepek« alatt ez esetben Szent István napja (augusztus 20-dika római naptár szerinti) nemkülönben az 1848-ik törvények szentesítési napjának évfordulója (április 11-ike római naptár szerinti) továbbá a mindekorai uralkodó születés napja, s végül a törvényhozás által a jövőben néltán kijelölendő nemzeti ünnepek értendők; egyetértőleg a m. kir. miniszterelnök, pénzügyi, kereskedelemügyi, földmívelésügyi, vallás- és közoktatásügyi és igazságügyi miniszter urakkal, a nyilvános ünnepek alkalmával czimeres nemzeti lobogóval díszítendő középületek nevsorát megállapítottam.

Közelebbi tájékozás kedvéért kiemelendőnek mutatkozik még, hogy a magyar korona országainak egyesített czimerrel a lobogón csupán azon főkörmányhatóságok (miniszteriumok) alkalmaznak, melyeknek hatásköre az 1868. évi XXX. t. czik értelmében Horvát-Szlavonországra is kiterjed, továbbá szintén az egyesített czimerrel ellátott lobogót alkalmaznak azon közép- és alsó hatóságok, melyek a jelzett főhatóságok alá van rendelve, tehát az idezett törvény által közöseknek kijelentett közigazgatási ágakban — Horvát-Szlavonországot területen működnek; míg ellenben minden többi — bár közös közigazgatási ágban, — de kizárólag csak a szorosán vett Magyarország területére szorított működést kifejtő hatóságok, valamennyien az u. n. külön czimerrel ellátott nemzeti lobogót használják, illetve kötelesek a fentérintett nyilvános ünnepek alkalmával épületeikre kitézni.

Megjegyzem, hogy Fiumében a fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzó palotája, a kormányzósági hivatal és a tengerészeti hatóság épülete az egyesített, a többi középületek ellenben a külön czimert feltüntető lobogóval díszítendők.

Megjegyzem továbbá, hogy a mennyiben a fennebbi fogalom meghatározás második részében érintett épületek a szóban forgó intézetek által nem a maguk egészükben foglaltatnának le, az egész épület középületnek nem minősíthető ugyan, az illető intézet által elfoglalt lakosztályban azonban a czimeres lobogó kitézhető.

Miről a czimert tudomás és a saját hatáskörébe eső intézkedések megtétele végett azzal a hozzáadással értesitem, hogy az általam e részben felkért szakminiszter urak a vezetőségük alatt álló közigazgatási ágban szükséges megfelelő intézkedéseket legközelebb meg fogják tenni.

Perczel s. k.

A miniszterek fogadnak. Miniszterelnök fogad pénteken d. u. 4—5 óráig. — Belügyminiszter fogad pénteken d. u. 4—5 óráig. — Pénzügyminiszter fogad hétfőn d. u. 3 órákor — Honvédelmi miniszter esütörtökön d. e. 10—1 óráig. — Földmívelésügyi miniszter kedden d. u. 4 órákor. — Horvát-Szlavonországi miniszter naponként (vasárnap kivételével) 8—10 óráig. — Igazságügyminiszter esütörtökön d. u. 1 órákor. — Vallás- és közoktatásügyi miniszter esütörtökön délután 4 órákor. — Kereskedelmi miniszter fogad hétfőn d. u. 4 órákor.

Budapesti látványok.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 50 kr-ért 10 órától 1-ig.

Deák-mauzeum a kerepesi-uti temetőben megtekinthető esti 5 óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva 5 órától 8-ig Belepő-díj 30 kr.

Nemzeti muzeum. Nyitva 9 órától 1 óráig.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történelmi muzeum és keleti mintatár, az iparsarnokban, délelőtt 9 órától délután 2 óráig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott d. e. 9 órától d. u. 2 óráig.

Magyar házi-ipari központi bazár. Kerepesi-ut 22. I. emelet, d. e. 9-től esti 7 óráig.

Tudakozó-iroda és nyilvános szakkönyvtár. Kerepesi-ut 20 sz. a. d. e. 9—12 d. u. 3—6-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva egész nap.

Állatkert. Nyitva egész nap. Belepő-díj 30 krajczár.

Fehérkereszt-egylet (saját épületében) Mózsa-utca.

Mentő-egyesület a Markó- és Solyom-utcák sarkán.

Heti tájékoztató.

Junius 30 nap.

2 csütörtök. Erasmus. Hohenzollern Lipót herceget spanyol királylány kiküldték 1870.

3. péntek. Ősön. Rousseau J. J. meghalt 1778.

4. szombat. Quirin. A magentai ütközet 1859. A pestmegyei hiv. tanítótestület újpesti járáskörének évi közgyűlése Pusztai Sz. Mihályon d. e. 10 órákor.

5. vasárnap. Bonifác. Weber Károly M. zeneszerző meghalt 1826.

6. hétfő. Norbert. Baross Gábor volt kereskedelmi miniszter szül. 1818.

7. kedd. Róbert. Berzeviczy Albert a magy. képviselőház alelnöke szül. 1853. Az osztálysorsjáték húzása.

8. szerda. Medárd. I. Ferenc József magyar királylány koronázott 1867. Az osztálysorsjáték húzása.

HIREK.

— Személyi hírek. A mint részvétel erte-sülünk Toth József kir. tanácsos. pestmegyei tanfelügyelő néhány nap óta betegesen fekszik. Örömmel jelezzük azonban azt, hogy beteg-sege aggodalomra nem ad okot, s a beteg tanfelügyelő egészsége ismét gyorsan helyre fog állni.

— Hymen Jó Kuthy István bátyánk legidősebb fia, a szőke Jenő, állami tisztviselő, szintén magára veszi hymen rózsalánczait. Ezt abból következtetjük, mert e napokban jegyezte el Hlászny Paula kisasszonyt, Pázmánd legszebb hajadonát.

— Meghívó. A Schwarcz Mór újpesti tanító 54 éves tanítói működése alkalmából rendezendő jubileum előkészítő-bizottsága f. évi június hó 4-en (szombaton) este 8 órákor a Gombos Adolf-fele Árpád-uti vendéglőben ülést tart, melyre az érdeklődők lapunk útján meghívotnak. Különösen pedig kerjük Újpesten lakó volt tanítványait, hogy az ülésen minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek.

— A titkárválasztás. Az Újpesti ipartestület titkári állásának betöltése, nagy érdeklődés mellett, múlt kedden történt. A titkári állásra három szótöbbséggel az eddigi titkár, Pohl Károly választott meg.

— Alakuló közgyűlés. A újpesti hazafias ifjak asztaltársasága f. évi június hó 5-en d. u. 3 órákor tartja alakuló közgyűlést Újpesten, Sándor-u 8. sz. alatt levő helyiségében, melyre Újpest hazafias ifjusága lapunk útján meghívotik.

— Blitznér Karoly István-ter 9 sz. alatti vendéglőjének lapunk mai számában közzé tett hírdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. Blitznér Karoly, a ki 5 éven át a rákospalotai villasorban levő »Korona« vendéglő tulajdonosa volt, kitűnő magyar konyhája és jó boraival mindnyájunk elismerését kérde-melte, ezért most, midőn közsegünknek egyik legelőkelőbb vendéglőjét bírja, szintén meg-érdemli a támogatást.

— A koronázás évfordulója. Az angyalföldi elemi népiskola f. évi június hó 8-án, a koronázás évfordulója alkalmából iskolai ünne-

pélyt rendez. Az ünnepélyt a növendékek a »Hymnussal« fogják megkezdeni, azután Bánó József igazgató megnyitja az ünnepélyt, mire Huszár Zoltán tanító ünnepi beszédet fog mondani. Ezt követi a növendékek szavalata, a növendékek énekharang »Királyhimmusa«, ismét szavalat, végre pedig a növendékek a »Szózat«-tal be fogják fejezni az ünnepélyt. Az ünnepély a jelzett napon d. e. 9 órakor kezdődik.

— **Halálozás.** Tóth István 48-49-diki nemzélő, Tóth János hajóépítő edes atyja, f. évi május hó 28-án élete 83-ik évében, hosszas betegség után Ujpesten meghalt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 28-án délután 5 órakor volt.

— **Társaskirándulás.** Az »Ujpesti kath. legényegylet« f. hó 5-en, vagyis jövő vasárnap társaskirándulást rendez Visegrádra, a Mátyás-forráshoz. Gyülekezés reggel 6 óráig a kör helyiségében. Indulás Ujpest-Palota állomástól 6 óra 30 perczkor. A részvételt minél előbb jelenteni kell az egyesület rendezőségénél. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás egy héttel később tartatik meg.

— **Kecskeméti diszpolgárok.** Darányi Ignác földművelési miniszternek és Miklós Ödön, a párisi kiállítás b. kormányzójának Kecskemét város 12 tagu küldöttsége mult penteken nyújtotta át Kecskemét város diszpolgári oklevelét. A küldöttséget Szeless József, a gazd. egyesület érdemes elnöke vezette.

— **Elmaradt majális.** A szokásos és minden évben ünnepélyesen megtartott gyermekmajális az idén — nem tudni mi okból — elmaradt. Pedig az nagyon kár, mert ennek nemcsak a gyermekek örültek, hanem a szülők is, a kiknek ez már megszokott ünnepévé vált. Így lassan-lassan megszűnnek a jó régi szokások Ujpesten.

— **Junialis.** A kunfelegyházi főgimnázium ifjusága június hó 11-én zászló-alapja és segélyalapja javára mulatságot rendez.

— **Az ujpesti ág. ev. egyház mulatsága.** A minden évben fényesen sikerülő és az ujpesti ág. ev. egyház javára rendezendő ez idei nyári mulatság f. évi július hó 2-án este 8 órakor lesz a rákospalotai parkvendéglő összes helyiségeiben. Személyjegy ára: 50 kr. Jegyek a rendező-bizottság tagjainál és Geduly Lajos ág. ev. lelkesnél kaphatók.

— **Nyári táncmulatság.** A budapesti pósta- és távirda-tisztviselők és zeneegyesülete f. évi június hó 4-én a rákospalotai parkban dal-előadással és társasjátékokkal egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté d. u. 4 órakor. Belépő-díj: személyenként 1 frt.

— **A »Trilby« Ujpesten.** Az »Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre« műkedvelői által e hó 25-én a Colosseumban előadandó »Trilby« próbái már igen jól mennek, minek folytán nagyon élvezetes előadásra van kilátás. Trilbyt Radnay Zsuzsi színvándékok, Svengálit pedig Fehér Gyula fogja adni, ki most végzi színitanulmányait és ez alkalommal el fog bucsuzni Ujpest közönségétől.

— **Folt a mely tisztit.** Echeagaray Józsefnek ezen nagy hatású drámája, mely a budapesti »Nemzeti színházban« oly nagy fellünest keltett, Lőrinczy Sándor rendezése és előkelő műkedvelők közreműködése mellett f. évi június hó 19-én kerül színpadra Ujpesten a Colosseumban. Mathilde szerepét Lőrinczy Erzsike színművésznő, Doma Concepciont Beregi Luiza, a Horváth Zoltán-fele színiskola növendéke, Enriquetát Lőrinczy Aranka, Fernandót dr. Kovács Ödön, Don Jusztót Salgó Ármánd, Don Lorenczót Dalmoki Imre, Juliót pedig Hegyesi Nándor fogja játszani. A fényesnek ígérkező előadás iránt nagy az érdeklődés.

— **Véres pünkösöd.** Ujpesten hétfőn d. u. egy napszamos ember elvágta a felesége nyakát. Azért tette, mert meg akart szabadulni az asszonytól, akit megunt már. Azt hitte az elvakított ember, hogy így rendben lesz a dolog és majd nyíltan összeállhat a kedvesével. Az eset részletei a következők: Juhász István napszamos az ujpesti Déák-utca 26-ik számú házában lakott a feleségével. Nem éltek boldog családi életet. Mindennapos volt a veszekedés és czivakodás náluk. Nemrégiben aztán a férfi beleszeretett valami Gross Ilona nevű leányba és az ünnepnapokat is vele dőzsölte át egy ujpesti kocsmában. Hétfőn este felé vetődött haza, alaposan beborozva. A fe-

leségét Lipper Máriát alva találta és Juhásznak az kitűnő alkalomnak látszott arra hogy az asszonyt láb alól eltegye. Éles késsel elvágta az alvó asszony nyakát úgy, hogy életveszélyesen megsérülve szállították a Károlykórházba. A napszamos persze azonnal elfogták. Egykedvűen mondogatta a rendőrség: — Meg akartam tőle szabadulni és másképp nem lehetett. Kedden átadták az ügyészségnek.

— **Tanítók a miniszternél.** A főváros környéken működő állami tanítók ma tisztelegnek a vallás- és közoktatásügyi miniszternél és fizetésük javítása érdekében egy terjedelmes és helyesen megokadott memorandumot nyújtanak át neki.

— **A mezőrendőr halála.** Az öreg Dobák János mezőrendőr volt a turai határban. Lelkiismeretes pontossággal teljesítette kötelességét mindig: naponként katonásan jelentette a turai bírónak, hogy a határban minden rendben van. Ez év februárjának elején elmaradt a jelentés, két napig hiába várta a bíró Dobák Jánost, a harmadik nap aztán utána jart. Elment Dobák János lakására s megkérdezte a feleségét s a leányát:

— Hol van öreg Dobák János?
— Meg tegnap elment keresztedbe s azóta nem jött vissza! — Válaszolták azok. A dolog gyanusnak tűnt föl a bírónak s kutatni kezdett a ház körül. Mikor a kamra kulcsát kérte, elebe állt az asszony:

— Mi tagadás benne, hát bizony megöltem a lányommal. Itt fekszik a vén akasztófara való! — így szólott és kinyitotta a kamraajtót.

Szürrel letakarva ott feküdt oszladozóféiben az öreg mezőőr. Nyakán egy kek sav látszott.

— Folyton ezivodott velünk, kin volt vele az élet. Mondtam a lányuoknak: öljük meg ezt a rémberet. Erre Mari lányom megfogta az apját, én meg hurkot vettem a nyakába és addig húztam azt, míg meghalt a vén átkozott!

A lelketlen feleséget és gyermeket letartóztatták. A pestvidéki kir. törvényszék gyilkosság büntette miatt helyezte vád alá a két elvetemült gonosztévőt s ügyükben még a nyári szünet előtt tart végtárgyalást.

TANÜGY.

— **Az ujpesti áll. polgári leányiskola** évrő vizsgálatának sorrendje az 1897-1898-ik évre. Június hó 2-án d. e. 8-9 óráig rom. kath. és izr. vall. hittani vizsgálat I. A. I. B. oszt. Június hó 2-án d. e. 9-10 óráig rom. kath. és izr. vall. hittani vizsgálat II. A. II. B. oszt. Június hó 2-án d. e. 10-11 óráig rom. kath. hittani vizsgálat III. A. III. B. oszt. Június hó 2-án d. e. 10-11 óráig izr. vall. hittani vizsgálat III. A. III. B. IV. A. IV. B. oszt. Június hó 2-án d. e. 11-12 óráig rom. kath. hittani vizsgálat IV. A. IV. B. oszt. Június hó 2-án d. e. 9-10 óráig ref. hittani vizsgálat az összes osztályoknak. Június hó 2-án d. e. 9-10 óráig evang. hittani vizsgálat az összes osztályoknak. Június hó 3-án d. e. 8-12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati I. A. oszt. Június hó 3-án d. u. 3-4 óráig I. A. oszt. 4-5 óráig I. B. oszt. 5-6 óráig II. A. oszt. énekvizsgálja. Június hó 4-én d. e. 8-12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati I. B. oszt. Június hó 4-én d. u. 3-4 óráig II. B. oszt., 4-5 óráig III. A. oszt., 5-6 óráig III. B. oszt. énekvizsgálja. Június hó 6-án d. e. 8-12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati II. A. oszt. Június hó 6-án d. u. 3-4 óráig IV. A. oszt., 4-5 óráig IV. B. oszt. énekvizsgálja. Június hó 7-én d. e. 8-12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati II. B. oszt. Június hó 7-én d. u. 3-4 óráig I. A. oszt., 4-5 óráig I. B. oszt., 5-6 óráig III. A. oszt. tornavizsgálja. Június hó 8-án d. e. 8-1 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati III. A. oszt. Június hó 8-án d. u. 3-4 óráig II. A. oszt., 4-5 óráig II. B. oszt., 5-6 óráig III. B. oszt. tornavizsgálja. Június hó 10-én d. e. 8-1 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati III. B. oszt. Június hó 10-én d. u. 3-4 óráig IV. A. oszt., 4-5 óráig IV. B. oszt. tornavizsgálja. Június hó 11-én d. e. 8-1 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati IV. A. oszt. Június hó 13-án d. e. 8-1 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálati IV. B. oszt. Június hó 14-én d. e. 8-12 óráig a magántanulók írásbeli

vizsgálata. d. u. 3-5 óráig a magántanulók szóbeli vizsgálata. Június hó 15-én d. e. 9 órakor záróünnepély. Június hó 16-án d. e. 8 órakor Te Deum. Az iparkézimunka és rajzkiállítás június hó 3-tól 15-ig bezárólag a vizsgálatok ideje alatt megtekinthető. Ezen vizsgálatokra a tisztelt szülőket, paedagogusokat és tanügybarátokat szívesen látja az igazgatóság.

— **Az ujpesti állami polgári fiúiskola** 1897/8. tanévi záróvizsgálatának sorrendje. Június 15-én reggel 8 órától hittanvizsga. 16-án reggel 8 órától az I-ső A. osztály vizsgálja, d. u. 5 órától az I-ső A. tornavizsgálja. 17-én reggel 8 órától az I-ső B. osztály vizsgálja, d. u. 5 órától az I-ső B. tornavizsgálja. 18-án reggel 8 órától a II-ik A. osztály vizsgálja, d. u. 5 órától a II-ik A. II-ik B. osztály tornavizsgálja. 20-án reggel 8 órától a II-ik B. osztály vizsgálja. 21-én reggel 8 órától a III-ik osztály vizsgálja. 22-én reggel 8 órától a IV-ik osztály vizsgálja, d. u. 5 órától a III. IV. osztály tornavizsgálja. 23-án reggel 8 órától a magánvizsga írásbeli része. d. u. 3 órától gyorsírás vizsga. 24-én reggel 8 órától a magánvizsga szóbeli része. 25-én reggel 8 órától háladási ístenisztelet, 9 órától énekvizsga, szavaltatok, jutalmak kiosztása és a tanév ünnepélyes bezárása. A vizsgák tartalma alatt a I-ső A. osztály tantermében lesznek kiállítva a növendékek írásbeli dolgozatai s rajzaik. Ugyanott állítatnak ki ez alkalommal a »Szlőjd-iskola készítményei.

— **Az angyalföldi elemi népiskolában** az évrő vizsgák a következő sorrendben tartatnak meg: Június 12. a r. k. és ág. ev. hittani vizsgák. Június 16-án a ref. és izr. hittani vizsgák. Június 20-án a fi. osztályok osztályvizsgálata. Június 21-én a leányosztályok osztályvizsgálata.

Színházi élet.

— **A városiigeti szinkör** pünkösöd vasárnapján újdonsággal kedveskedett a közönségnek, amely a figyelmességet zsufoolt házzal honárolta. Hogyne! Hiszen a szinlap Bisson művét hirdette, a legkapósabb francia bohózatíró, aki ezen a heten a vigszínházban is új vigjátékkal vonul be, jövő heten pedig a budai nyári színház műsorát fogja friss termekkel elénkíteni. A »Hypnotizált anyós,« akiről Kövessy Albert, az »Erreurs du mariage« ötletes fordítója a darabot elnevezte, nem központja a cselekménynek, de a hipnotizis nagy szerepet játszik benne. Morizet tanár elaltatja Forcinal festőt és megparancsolja neki, hogy udvaroljon Morizetné asszonynak. A tanár ugyanis tanulmányozza a női sziv átalakulását és nejt erre alkalmas anyagnak találja. Persze, a kellő időben közbe akar lépni, hogy Forcinal túl ne menjen a határon. A festő azonban csak orránál fogva vezeti a tudóst: sohasem is volt delejes álomban, de azért követi a kellemes parancsot, sőt végül meg is szökteti a szép és elmés Deniset, még pedig oly körülmények közt, hogy mindkettőjükről azt hiszik, hogy egy hajókatasztrófa alkalmával vízbe fulltak és holttestük elveszett. A harmadik felvonás Chicagóban játszik. Ide menekült a szerelmes pár. Odahaza Morizet megsiratta Deniset és nőül vette Forcinal »özvegyét«, akinek anyját, egy nevetséges asszonyságot, Radigois akadémikus halítja meg. Az egész társaság Chicagóban találkozik és újabb hipnotikus jelenetek — igen mulatságos jelenetek — után. Morizet az ő új feleségével, aki jobban megfelel igényeinek, visszamenekül Párisba, Forcinal pedig boldogan él tovább Denise asszonnyal az új világban. A szereplők nagyszerű játéka nagyban emelte az érdekes újdonság hatását, kiket a közönség sok tapssal jutalmazott.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Petőfi »Talpra magyar«-ja. Hazslinszky Gusztáv zeneszerző, az ujpesti polg. leányiskola jeles énektanára, a szabadságharc ötvenéves jubileumának emlékére megzenésítette Petőfinek hathatatlant »Nemzeti dal«-át. A szerző nagyon hasznos munkát végzett, mikor Petőfinek ezen remekét, iskolai használatra, énekhangra zongorakísérettel megzenésítette. A szerzemény dallama könnyed és igen hatásos, gyönyörű átmenetekkel, úgy hogy a dall nemcsak az iskolákban lehet sikeresen használni, hanem minden énekked-

velő vagy zongorajászó nagy élvezettel használhatja, a miért a legmelegebben ajánljuk nemcsak az iskoláknak, hanem a dardáknak és zenekedvelő olvasóinknak is. Ára: 1 korona. Egy másik jeles szerzeménye fenti szerzőnek a »Királyhymnus«, mely most hagyta el a sajtót. Ez epoly becses mint az előbbi. Kaphatók a szerzőnél: Budapest, VIII. k. József-körút 11. H. em. 8. ajtó.

— A »Magyar Ujság« június hó elején új előfizetést nyit, ezért felhívja azokat a t. előfizetőket, kiknek az előfizetésük május hó végén lejárt, hogy azt a pontos szétküldés érdekében, minél előbb megújítani sziveskedjenek. Ez alkalommal újból felhívjuk t. előfizetőink szives figyelmét arra a paratlan kedvezményre, melyben csakis a Magyar Ujság előfizetőinek (azoknak is, a kik csak egy hónapra rendelik meg lapunkat) lehet részük. Ugyanis a Magyar Ujság előfizetői a hazai és világirodalom száz kiváló művét majdnem teljesen ingyen, a bolti ár egynegyed részéért: rendelhetik meg a kiadóhivatalban. Egy másik kedvezmény, hogy a Magyar Ujság mindennap hozza az általánosan kedvelt »Kerekpár« mellékletet, valamint minden előfizetője kedvezményes áron rendelheti meg a Wohl Janka kitűnően szerkesztett divatlapját, a Magyar Bazárt. A Magyar Bazár az egyetlen hazai divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg. Előfizetési ára negyedévenként 2 frt., a Magyar Ujság előfizetőinek csak 1 frt. 50 kr. A Magyar Ujság előfizetési ára: egy hónapra 1 frt., negyedévre 3 frt., fele évre 6 frt. Fűrdőbe utazóknak és a nyaraló közönségnek a Magyar Ujságot mindenüvé pontosan elküldik meg olyan esetekben is, a mikor a tartózkodási hely gyakrabban változik. Mutatványszámot vidékre kívánatra küld a kiadóhivatal. Budapest, Ferenciek-tere 3.

Szépirodalmi csarnok.

Egy bűnös házasság.

— Regény —

Írta: *Erschinger Jánosné*

(V. Folytatás)

Az erősebb és a jobb vivő határozottan a báró volt, — s oly mesterileg merete csapásait, hogy öröme volt volna, bármely vívomesternek. Azonban Dreux Charollier lovag az erőt, a képzeletet föllümuló jártassággal pótolta. A fecské gyorsaságával és az angolua hajlékonyságával mindig fedezni tudta testét az ellenfél csapásai ellen, és midőn az kifaradva a játéktól, egy pillanatban hevesebben roított neki, akkor a lovag kardja hegyével megerinte ellenfele testét, helyét három sötétvörös veresepp jelezte.

— Meg vagy sebezve, elég! kiálta örömmel Roger.

— Oh, ilyen karczolás nem lehet ervenyes.

— De ervenyes, előre úgy állapodtunk meg.

Es egy pillanat alatt a lovag zsebkendőjét előrántva, azt barátja sebére szorította, míg ez haragosan lábával dobantva kiálta: O hogy éppen ma kellett nekem oly ügyetlennek lennem.

— Nos a mint jó, — vigasztalta Roger — ez harszi szerencse!

— De én esküszöm, hogy ha te a börtönben lesz is, én közeledben leszek, hogy vagy megszabadítsalak, vagy veled haljak meg.

— Az megállapodásunk ellen van, — mondá a lovag, kezet meghatva barátja felé nyujtva, — te elfeleded anyádat; ily módon nekünk nem kellett volna megverekednünk.

— Az Istent, siessen báró ur. — sürgette Lapelle Lorenz — vegye fel a hajós ruhát mielőtt későn lenne, daczczal itt semmit sem segíthet, míg ha szabad lesz s felhasználhatja tehetséget és erejét, ki tudja minő szolgálatokat tehet meg barátjának.

— Jól van — mondá Alfred — szabad akarok lenni, hogy téged megmentsselek, ha mindjárt a vérpadról is kellene téged elragadnom.

— Siessen, siessen! sürgeté a cipész.

Hirtelen felöltö a báró a hajós ruhát, míg Lapelle a kardot az ágy szalmájába, levetett ruháit pedig egy ósdi szekrény sötét mélyében, a legellentesebb és legkülönfelebb lom

mögé rejte. Roger kezében tartá veres kardját.

Alig hogy az előkészületeket befejezték, felhangzott az elfogatási parancsot végrehajtó, katonai őrzőparancs lépése a lépcsőn.

— Jönnék! suttogta Lapelle.

— Most játszunk komédiát! — mondá Roger epoly halkán, kit a veszély közelsége rendkívül bátorrá tett; aztán bangosan kiáltott:

— Nesze gazember, ez a jutalmad.

Es ezen szavakkal, a báró a hajós ruháját, kardja hegyével azon a helyen, hol az előbb megsebezte, fellepte, hogy a ver a vállából újra előtört.

Alfred azonnal megérté barátja eszméjét, míg a cipész a bamulattól mereven hol az egyikre, hol a másikra pillantott.

Ezen lármára meggyorsítá az őrzőparancsot, egy pillanat alatt be lön taszítva az ajtó és egy őrmester két emberrel lepett be sietve, míg a nyitott ajtón át láthatóvá lett a lépcső alján elhelyezett szakasz katonaság, kik daczára a katonai feszes tartásnak, kíváncsi pillantásokkal igyekeztek a padlás kamrába hatolni.

— Csend legyen! A király nevében — parancsolá az altiszt, azután Roger felé fordulva mondá:

— Uram, ruházata után itelve annak látszik, a kíl keresünk!

— És ki legyek én, ha az igazi vagyok?

— Egy nemes.

— Egy nemes? nos az bizonyára vagyok is, — viszonzá az ifjú büszkén, és meg hozzá egyike a legregibb keresztény családból, mert én Dreux-Charollier-Roger lovag vagyok.

— Vallomása feleslegesse teszi a vizsgálatot, — felelé a katona udvariasan. Sziveskedjek bennünket követni.

— A hová kívánja.

— És ki legyen ez itt? kérde az őrmester, szemével, a másik nemes ifjút vizsgálva.

— Egy gazember hajós — felele Roger gyorsan, ki engem el akart fogni.

— Hogy jutottál hozzá lürkö? — kiálta a katona.

— Ej no, — felele Rosanbeau Alfred also bretagnei hajós lajzólással, — én a maga mestersegebe akarom kórtázkodni, és ezt itt sajátkezűleg elfogni. De a kope, nezzé ugyan csak megsebzett, majd lesz rá gondom...

— Elmenj innen — szolt a katonai parancs — takarodj!

— Nem kerülöd te ki az akasztófát! — kiálta a lovag, mialatt titokban ajkaihoz szorítá ama kendőt, mely Alfred véretől volt nedves.

— Nos, — mormogott a hajós és egy izzó tekintetet vetett az elfogóra, mit a katonák a gyűlöletnek tulajdonítottak — azzal keresztül tört az őrzőparancs, mely midőn a lovag kardját elvette, azt a cizadellába kiserle.

Míg a hajós távolról követte az őrzőparancsot, addig Lapelle Lorenz mester, az immár üressé lett házban, mint egy kétségbeesett a földre vágta magát és sirt-sirt keservesen, miként egykor a szentírás szerint Péter sirt, midőn urat és mestert megtagadta.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Turistának. A világ legnagyobb hegyei: Ázsiában a Gaurizankár 8810 méter, Amerikában az Akonkagua 6834 m., Afrikában a Kilima Ndsaro 6110 m., Ausztráliában a Charles Louis 5100 m., Európában a Mont Blanc 4811 m., Magyarországon a Gerlachfalvi csúcs 2663 m., a Lomniczi csúcs 2634 m., Budapest környékén a Hármashatárhegy 496 m., a Jánoshegy 259 m., a Széchenyihegy 427 m., a Gellérthegy 235 m., a Sashegy 226 m. Vácznál a Nuszálhegy 651 m.

N. S. urnak Gödöllő. Hat ott semmi hír? Várjuk tudósításait.

K. L. urhölgynek Solton. Köszönjük az elismerést s örülünk, hogy érdeklődéssel olvassa. Most van vége az első fejezetnek s még öt van hátra. Már a következő regény is kész, az is érdekes lesz. Tárcait várjuk.

R. M. urnak Késken. Versüket ritkán hozunk akkor is csak jókat.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Van szerencsem a t. közönségnek tudomására hozni, hogy Ujpesten Árpád-ut 7. sz. a. (Riesz-fele ház) **ügyvédi irodát** nyitottam.

Ujpest, 1898 május havában.

Tisztelettel:

Dr. BOROS MÓR

ügyvéd.

Egy rövid bécsi gyártmányu 600 frtos zongora családvi viszonyok folytán minden elfogadható áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Vendéglő

István-tér 9. szám a.
(Matzek házban.)

Van szerencsem a t. közönségnek b. tudomására hozni, hogy ezen vendéglőt **f. é. június 1-én saját kezelésembe átvettem.**

Gondoskodtam, hogy ismert magyar konyhám és most beszerzett **csömöri, szegszárdi és badacsonyi valódi jó magyar boraim és kőbányai söreim** által a n. e. közönséget pontosan kiszolgálva b. párfogását kiédemeljem.

Vendéglőm tagas és kényelmes termem kívüli az udvari árnyas

Kerthelyiségemet

f. június 9-én (Urnapiján) ünnepélyesen megnyitom.

A n. e. közönség látogatását kerve

tisztelettel

Blitzner Károly

vendéglős.